

Un rei i el Sàhara

El passat 6 de setembre s'instaurà un precari alto el foc al Sàhara Occidental, fruit d'anys de negociacions entre les Nacions Unides i les dues parts en conflicte: Marroc i el Front Polisario. L'alto el foc, respectat aquesta primera setmana, és un pas, no el decisiu però sí molt important, en la solució diplomàtica d'aquest problema que es creà quan el govern del general Franco cedí la colònia a Marroc i Mauritània.

Aconsellat pels seus valedors occidentals i pressionat diplomàticament i militarment pel Polisario, Hassan II acceptà el pla de pau de les Nacions Unides com un mal menor, necessari per a confirmar, segons ell, la "marroquinitat" del Sàhara. La decisió del rei, arriscada com moltes que pren des dels seus palaus, ha estat criticada pels partits marroquins, contagiats pel virus nacionalista. L'Istiqlal, el partit comunista i els socialistes han reaccionat immediatament, demostrant que les seves energies es consumeixen en la qüestió sahariana, en l'únic tema en què estan pesmesos els excessos verbals al regne xerifià. Com

bons ciutadans marroquinesos, els dirigents d'aquests partits accepten sotmetre's al vassallatge d'un rei que manobra amb saviesa i de vegades crueltat, com destaca Guilles Perrault en el polèmic llibre *El nostre amic, el rei*.

Els militars, que naturalment no han dit paraula, també són reticents a la celebració del referèndum. No se sap com reaccionaran en el cas que Marroc perdés la consulta, però Hassan desconfia, malgrat que hagi estat purgat l'exèrcit després dels intents de colp d'estat de 1971 (Skhirat) i 1972 (aeroport de Rabat). Com a excel·lent estadista autoritari que és, Hassan prefereix tenir els generals ocupats, i si és ben lluny de palau molt millor.

Les dificultats en l'aplicació del pla de pau, previst en la resolució 658 del Consell de Seguretat, comencen ara. Pocs dies abans de l'arribada dels primers observadors de les Nacions Unides al-Ayun, Hassan arremeté contra Pérez de Cuéllar i el cens de 70.204 persones que s'utilitzarà en la consulta. El cens, elaborat per les autoritats colonials espanyoles de 1974, fou acceptat per les dues parts molt abans de l'aprovació del text sobre el Sàhara. No obstant, Rabat ha presentat a l'agost dues llistes amb el nom de 120.000 saharis que, segons els marroquins, fugiren a Marroc durant les operacions conjuntes de França i Espanya contra els focus nacionalistes, el 1958. El Polisario argumenta que aquestes llistes estan farcides de marroquins per decantar el resultat del referèndum cap a l'annexió. La llarga tasca de revisar el cens espanyol es preveu crispada i complicada, malgrat que les Nacions Unides ha contractat demògrafs i experts en nomadisme per decidir qui té el dret a ser considerat saharià.

El segon obstacle es diu desarmament de les forces en conflicte. Segons el pla de pau, el representant de Pérez de Cuéllar, Johannes Manz, ha de marcar les zones on s'han d'acantonar

els soldats marroquins i els combatents saharis per evitar que puguin incidir en el procés electoral.

Vint setmanes després de l'alto el foc, és a dir, el 26 de gener de 1992, els saharis inclosos a la llista revisada tindran el dret de decidir entre la independència i la incorporació del Sàhara al regne xerifià. El càlcul és molt optimista, massa, quan és coneguda l'astúcia de Hassan per superar els problemes més enredats. La batalla pel cens i el desarmament és vital per a un rei que ha promès que mai abandonarà el Sàhara. Tindrem notícies de palau en les pròximes setmanes.

Antoni Castel

Lothar de Maizière.

ARXIU

El màxim dirigent democratacristià de l'antiga República Democràtica Alemanya **Lothar de Maizière** ha deixat definitivament la política. De Maizière ha estat acusat de manera insistent de ser confident de l'antiga policia política de l'est, la Stasi. Malgrat que mai s'ha demostrat amb proves incontestables la seua col·laboració, la presència de nombrosos indicis que permeten pensar que aquesta ha existit, ha portat De Maizière a un estat d'angoixa familiar i personal que, diu, que està al darrere de la seua retirada definitiva de la vida política alemanya.

Violeta Chamorro.

ARXIU

El govern de Nicaragua, que presideix **Violeta Chamorro**, ha vetat una llei aprovada pel parlament que obligava uns sis mil sandinistes a retornar diverses propietats confiscades abans de l'arribada de la coalició antisanidinista al poder. Aquest veto presidencial ha causat sorpresa en la coalició UNO (Unió Nacional Opositora) que sostingué l'arribada de Chamorro al poder. Alguns membres de l'UNO acusen la presidenta de viure segregada pels sandinistes i de no atrevir-se a anar contra el poder econòmic i militar del FSLN.